

Ser 609^(3b)

A. J. Mahloana

0-1b

Dress and ornament of Makalala's people.

1. Dia paro tša banna ke ditsiba. Setsiba se dirwa ka tlalo la pudi, lanku, la kwana le la phuti. Setsiba sa xo kkwathla ke sa phuti, le sa pudi. Setsiba sa kwana ke sa ho ya Bonwê. Dithlabê tša sona di a phurólólwa. hore di se šošobane; mme lesohana la tšea patla la thlôthlêtša he le ya Bohwê. Setsiba se a šuxiwa ka bošiho bongwe le bo bongwe hore se se kokorôpane, ya šala e le ~~xxx~~ nkxokxoro, se le bothata. O tla tšwa kxerakx ara ku ~~xxx~~ bošiho bo bongwe le bo bongwe he motho a thunya malaong, ke hore se k tle se be se šuxiwa hore se be boleta. Bašimane ba mosobôthšwana ba apara setsiba sa motswitswane ix lese moswe, saphaha le sa thšipô. Motswitswane ke pelana ye nnyenyane, moswe o dula ka moleteng le thšipa, phaha yona ke katse ya lešoka. Ditsiba di sexwa ke basexi ba matata, ba thipa tša bohale. He bašimane e sale ba banyenyane ba apara mapêkana. Lepêka ke setsiba sa ho kadiela se bofilwe fa mahunelong a setsiba se sa ngatetšwa. Ke lône lepêka.
2. Lesoto la setsiba le bitšwa mothlanthšu. Mothlanthšu o dirwa ka mohodu wa kxomo, wa šuhiwa. Banonyana ba apara mahabê; mahabê a dirwa ka thapô tšu, hoba malodi a ~~xx~~ mmololo le he ele a moumo; a hothlwa. Lehabê le dithothoke la bana ba dikxoši ha le aparwe ke moša purehi hoba Motscatseana le aparwa ke babatelejana. Basadi ba apara setepa le mosese. Ke ka mo ba ba bitšaho basadi ba ditepa. Mosadi o apara setepa tšatši le a horohang. Ha ke hlwe ke bolelale mosadi wa setepa; ke he banna ba ba roha. Setepa le mosese di dirwa ke banna ba di seha. Ditepa le ~~xxxxxx~~ mesese di dirwa ke mekxopha ya dikxomo, e šuhilwe ke bašuhi,

ya sehwa ke basehi. Mošimane wa lesoboro o apara setsiba sa phaha, a ka se spare sa phuti a se a be a ye makotong a banna. Le ngwananyana a ka se apare setepa a se a horohe. Ngaka ya Sesotho e tsebeha ka ho se kote meriri, ka ho apara matlalo a dikhwethlane, a dikxanō, le a moswe. Ke tšona dithebēle tše a loke laho dihlare tša hahe ka hona. Le dithokxolo le diphekō.

3. Bathlolohadi ba apeswa dithapo tše dintso mo meleleng, ba tlotšwa ka mešidi mo mmeleng ba šala ba re swiii. Mothlolohadi o rolwa maseka. Matlobē a mosese wa hahe a a ripiwa. Ba ba bololaho ba apara mapōka. Seaparo sa bahlabani ba itlotša ka ditakale mešidi. Ba itlotša ka taka ka thoko ye nngwe, ka thoko ye nngwe ba itlotša ka mešidi. Menganya ba apara diala, le babini ba koša ba apara diela le ditsiba, ba nna nthlwamphefere; bannyana ba apara diphepa ba di ~~phathakxa~~ phathakxa tšatšing la koša; masohana a apara mesesana le dinakana tša pudi mohlohong, setsiba sona se ntše se le hona ba apere. Bannyana ba beleditšweho ba apara mahabē, dingwetši di apara ditepa. Diaparo tše di aparwaho ka mehla ke ditsiba, mekxophana ya ho bewa mahetleng. ~~Di~~ Ditepa le mesese di aparwa ke basadi ka mehla, he ba robala ba ala setepa le mosese ka fase ha leho hore di phurulōhē. Diphepa di be di dirwa ka dithatana tša dithlare, tša ripiwa, tša phulwa. Pheta ya thaha ya ho aparwa ke mmabatho, mmakxoši, ye ya epiwa mofase kwa thoko a Mozambique (Rev. A.S. Lexodi)

4. Pheta ya thaha e rekwa ka kxomo, ha e aparwe ke batho fela, e aperiwa ke mosadi wa kxoši wa mohumaxadi, e bonthša hore a se motho fela, ke mmabatho kamoka. Bahale ba ba ba bolaileng batho ntweng ba apara mefiri. Ha a bolaila motho a le tehe o apara mphiri o o tehe; he a bolaila ba ba babedi o apara mefiri ye mebedi. Sešupō sa peeletšō ke he a thlathlsmphetše diphepa tše ~~xxx~~

dintsi le diholwane. Moriri o ya beolwa ka mathoko, wa dirwa tlopo, fa ho beotsweho ho tlotswa letsoku, fa ho sa setseho meriri ya ~~xi~~ tlopo ba ho tlotsa ka sebilô. Sebilô ke mabu a maswana-swana, ao a tlohetseho mo fase ke he pula e seno na fa metse a etseho hona. Sebilô le letsoku di tlotswa ka makhura motho a imentha a sala are hibi; le mo a dutseho hona hwa sala hore hibi. Banna ba na le tlopo ya bona, lebasadi ba na le tlopo ya bona, le masohana le bannyana. (Ke Mrs. Matlala) Tlopo ya basadi e dirwa dihonya ka fase ha f lefoa la hloho; tlopo ya bannyana e dirwa dihonya, fela e sepela lefoeng la hloho, ya masohana e dirwa dihonya fela e sepela ka fase a ya basadi.

5. Ya banna e dirwa dihonya fela e sepela mafelong a hloho. Ya bannyana e dirwa thetobudi, ba e bitisa moriswana. Basotho ba phula tsebe ka hodimo ha tobana methaladi e ba e diraho mo sefahlong ba e bitisa thsumo. Thsumo e dirwa mo nkong, ho loka le nko; o dirwa ka ho thlaba nka ka mphaka; ba thsela mosidi ho satswa madi ya nama ya eba mothaladi o monthso; ha o tlohe le he motho a ka thlaba. Mo hongwe ba thlaba ka thipe mo dithleheng, ba thsela mosidi, mebala euwe ba e bitisa ditaba-di-tswa-mathlong. Ke bokxwari fela bo direlwa lebaka kamoka la ho phela. Bannyane ke bona ba ba dirang methaladi mo dinkong le mebala mo sefahlong ye e bitswaho ditaba di-tswa-mathlong. Ke methaladi ye ya tabe-di-tswa mathlong masohana a kxona ho bolelele le bona; ba bitswa ke mebala, mme ba ba tsea ye e ba basadi ba bona. Basadi ba baholo ha ba dire mebala le mathaladi euwe; ka hobane bona ba tserwe, ha ba na se ba ~~ka~~ belaelang.

6. Masweo a a dirwaxo mo mmeleng ke thlakô ya Phala, ye e dirwaho ke basadi ba ba rupileho fela. Masoboro ha a dire thlakô ya Phala. ~~xxxxxx~~ Bannyena ba ba rupileho ba dira masweo mo pele, fa bôpêlêng, ba ripa nthlana ya bôpêlê ba bôna. Masweo a a dirwa ke banna ke la ho rupa fela. Ba sehe nthlana ya ntswitswana ka thipa. Maledu le matsa di a beolwa hore ho se ahele dintu. Ba beola maledu ka mahare ba tlotša mosethlô. Ba phula ditsebe bare hare nyake ~~ix ja~~ ho ja dikxomo tša batho ka masusu. He matho a phutše tsebe bare o lale o ~~xxxx~~ akarabeditše o tla humana lekhura le kxotholetše ka seatleng. Ka bošihô he o tsoha o ka se le hurane. Lmele o tlotšwa ka letsoku le le bitšwaho, monyana-tsokwana, ke letsoku la ho ~~ix~~ hlakenene le makhura. Mo-n ana-tsokwana o tlotlwa ka mehla ke basadi, he ba ya košeng le he ba se no hlapa. Lme o na le monkxonyana wa ho selekiša. Dialôha tšona di jo mmenthwa ka letsoku, ba šala bare hibi, le mo bantšeho ba a ho hibitša. Dingwetši tša rena di tlola letsoku, ba mo mentha le yena a šala are hibi.
7. Ngwetši ya monna ha e tlotê, ho tlola ya mosadi fela. Ditšwabothukhu le tšona ba a di mmentha ka letsoku, ho thoba mebele ya bôna, ye e beho e le rchefong mabaka a mantši, a ka baho a dzwedi tše tharo. Bana ba ba se tšoho tswalwa ba apere makhura, ke yona kobo ya bôna, ba a ba mmentha ba ba lokela ka kuaneng ya phukubye. Bona ha ba tlole ke letsoku. Masoboro o banenyana ha ba tlole e šala e le ba ba sothla bare hobô, hore leina le la bošoboro le tle le ba thswanele. Mosadi he a tla bonala hore ke yo mo pila, a apere dihôlwane le maseka, matabetša, le mathlabathlakhu a be a tlole ka monyana-tsokwana. Are ke a sepela a jo a letša tsiri no nakotong, le mosese wa hahê o be le mangoti, a o hômile ka diphetâ. Matswele le dithe tše dingwe tša mmele ~~wan~~ dino lesa byalo, he e se he motho a ka dithlaba fela, a šala a se na dithšila. Di tšwa hb: